

**Informácia o výsledkoch kontroly dodržiavania zákazu predaja
tabakových výrobkov, výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú
tabak, bezdymových tabakových výrobkov a elektronických cigariet
z automatov**



Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej len „SOI“) uskutočnila v období **od 13.11.2023 do 17.11.2023** celoslovenskú kontrolnú akciu zameranú na kontrolu zákazu predaja tabakových výrobkov, výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, bezdymových tabakových výrobkov a elektronických cigariet (ďalej len „tabakové výrobky a výrobky určené na fajčenie“) z automatov podľa § 6 ods. 5 zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane nefajčiarov“) a kontrolu dodržiavania § 4 ods. 2 písm. c) v spojení s § 7 ods. 1, 2 a § 8 a § 16 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“).

Kontrolná akcia nadviazala na predchádzajúce kontroly predajných automatov a jej cieľom bola kontrola uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov z predchádzajúcich kontrol a monitorovanie výskytu predajných automatov v rámci celého Slovenska.

V zmysle platnej legislatívy, je spôsob predaja tabakových výrobkov a výrobkov určených na fajčenie z automatov, bez obsluhy, pri ktorých je možná platba platobnou kartou a ktoré obsahujú čítačku overenia veku vložení občianskeho preukazu alebo cestovného dokladu (t.j. bez ohľadu na to, aký systém overovania veku podnikateľský subjekt používa), **stále spôsob predaja týchto výrobkov z automatov, ktorý je zakázaný**. Kontrolou bolo zistené, že nebol predaj všetkých výrobkov určených na fajčenie podmienený použitím systému overovania veku, preto si mohli osoby mladšie ako 18 rokov z predajného automatu tieto výrobky voľne zakúpiť, bez akéhokoľvek overenia ich veku.

Výskyt prvého predajného automatu zaznamenala SOI v auguste 2022 v Považskej Bystrici. V nadväznosti na medializovaný prípad predajného automatu v Považskej Bystrici, v ktorom sa nachádzali aj výrobky určené na fajčenie, SOI vykonala kontrolu predajného automatu. V uvedenom automate, ktorý bol umiestnený neďaleko školských zariadení, si okrem sladkostí a energetických nápojov, mohol ktokoľvek kúpiť aj výrobky určené na fajčenie ako fajky, papieriky na šľanie cigariet či cigaretové filtre. Po vykonanej kontrole, predávajúci plnil opatrenie a výrobky určené na fajčenie nepredával.

Ďalší podnet SOI zaevidovala v decembri 2022 v nákupnom centre v Žiline, v ktorom sa už nachádzali prevažne tabakové výrobky a výrobky určené na fajčenie, ako napr. CBD PRE ROLL (6% CBD, <0,20 % THC, 0,75 GRAMU), tzv. predrolovaný joint. Produkt bol označený nasledovne: „*produkt je v souladu se zákonem § 5 č. 167/1998. Určeno k účelům průmyslovým, technickým a zahradnickým. Není určeno pro děti a mladistvé do 18 let.*“ Predmetný výrobok bol dokonca odpredaný maloletej, 16 ročnej osobe, prostredníctvom ktorej SOI vykonala kontrolný nákup v zmysle § 5 ods. 3 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 128/2002 Z. z.“).

Ďalšie podnety v súvislosti s predajnými automatmi začali pribúdať najmä začiatkom roka 2023, v ktorých bolo poukazované na ich umiestnenie prevažne v nákupných centrách a vo viacerých mestách na území Slovenska. SOI v súčasnosti eviduje 17 podnetov v súvislosti s predajnými automatmi.

Výrobca v zložení výrobkov deklaruje aj prítomnosť látok THC, HHC či HHC-P, ktoré by sa mali vo výrobkoch nachádzať. O možnej prítomnosti uvedených látok vo výrobkoch, informovala SOI Ministerstvo zdravotníctva SR a Ministerstvo vnútra SR. SOI naďalej vykonáva kontrolu zákazu predaja tabakových výrobkov a výrobkov určených na fajčenie z automatov, a to bez ohľadu na zloženie týchto výrobkov, t. j. aj keď podľa zloženia na výrobkoch obsahujú látky THC, HHC, či HHC-P.

SOI následne uskutočnila **od februára 2023 celoslovenskú kontrolnú akciu** zameranú na kontrolu dodržiavania zákazu predaja tabakových výrobkov a výrobkov určených na fajčenie

z automatov, s cieľom kontroly plnenia uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov z predchádzajúcich kontrol.

Výsledky kontroly

SOI vykonala doteraz **33 kontrol predajných automatov, 22 následných kontrol** za účelom kontroly plnenia opatrení a monitorovanie možného výskytu predajných automatov na **126 ďalších miestach v rámci celého Slovenska**.

Na základe vykonaných kontrol a monitoringu predajných automatov, bolo zistených **33 predajných automatov** na území Slovenska, ktoré mali v ponuke tabakové výrobky a výrobky určené na fajčenie.

V rámci **Bratislavského kraja** boli zistené predajné automaty umiestnené:

- *pri vstupe do podzemného parkoviska nákupného centra AUPARK, Einsteinová 18, Bratislava,*
- *v priestoroch obchodného centra Galéria, Lamačská cesta 1C/5959, Bratislava,*
- *v priestore obchodného centra CENTRAL, Metodova 6, Bratislava,*
- *pri vstupe na jazero Senec – Sever - automat bol medzičasom odstránený.*
- *na Lichnerovej ul. v Senci.*

Po vykonanej kontrole bolo zistené, že predajný automat pri vstupe na jazero Senec – Sever bol medzičasom odstránený. Prevádzkovateľ automatu na Lichnerovej ul. v Senci plnil opatrenie na odstránenie zisteného nedostatku, následnou vykonanou kontrolou nebol zistený predaj tabakových výrobkov a výrobkov určených na fajčenie. Predajný automat umiestnený v priestore obchodného centra CENTRAL, Metodova 6, Bratislava bol v čase kontroly mimo prevádzky.

V rámci **Trnavského kraja** boli zistené predajné automaty umiestnené:

- *v priestoroch obchodného domu Tesco Galéria, Veterná 40, Trnava,*
- *v priestoroch obchodného domu Tesco, Nikola Teslu 4711/25, Piešťany,*
- *v priestoroch obchodného domu Tesco, Hlavná 75, Dunajská Streda.*

V rámci **Trenčianskeho kraja** boli zistené predajné automaty umiestnené:

- *v priestoroch obchodného domu Tesco, Belá 6469, Trenčín,*
- *v priestoroch obchodného domu Tesco, SNP 1911/429, Považská Bystrica,*
- *vedľa obchodného domu BREL, Centrum v priestoroch označených ako AUTO MINI MARKET,*
- *v časti Hliny pri COOP Jednote v Považskej Bystrici,*
- *na ul. Lánska v centre Považskej Bystrice - automat bol medzičasom odstránený.*

Po vykonanej kontrole bolo zistené, že predajný automat na ul. Lánska v centre Považskej Bystrice bol medzičasom odstránený. Prevádzkovateľ automatu nachádzajúceho sa v časti Hliny pri COOP Jednote v Považskej Bystrici plnil opatrenie na odstránenie zisteného

nedostatku, následnou vykonanou kontrolou nebol zistený predaj tabakových výrobkov a výrobkov určených na fajčenie.

V rámci **Nitrianskeho kraja** bol zistený predajný automat umiestnený:

- v priestoroch obchodného centra *GALÉRIA, Bratislavská 2109, Nitra* - automat bol medzičasom odstránený.

Vykonanou kontrolou bolo zistené, že predajný automat v priestoroch obchodného centra *GALÉRIA, Bratislavská 2109, Nitra* bol medzičasom odstránený.

V rámci **Žilinského kraja** boli zistené predajné automaty umiestnené:

- v priestoroch obchodného domu *Tesco, Košická 3, Žilina,*
- v priestoroch obchodného centra *Aupark, Veľká Okružná 59A, Žilina,*
- v priestoroch obchodného centra *Atrium Dubeň, Vysokoškolákov 52, Žilina,*
- v priestoroch obchodného domu *Tesco, Kamenné pole 4449/3, RGB Liptov, Liptovský Mikuláš.*

V rámci **Banskobystrického kraja** boli zistené predajné automaty umiestnené:

- v priestoroch obchodného centra *EURÓPA, Nám. SNP, Zvolen,*
- v priestoroch obchodného centra *Point, Vajanského, Banská Bystrica* - automat bol medzičasom odstránený.
- v priestoroch obchodného domu *Tesco, Zvolenská cesta 8, Banská Bystrica* - automat bol medzičasom odstránený.
- v priestoroch obchodného domu *Tesco, Obchodná 9520/4, Zvolen* - automat bol medzičasom odstránený.

Kontrolou bolo zistené, že predajné automaty nachádzajúce sa v priestoroch obchodného centra *Point, Vajanského, Banská Bystrica,* obchodného domu *Tesco, Zvolenská cesta 8, Banská Bystrica* a obchodného domu *Tesco, Obchodná 9520/4, Zvolen* boli odstránené. Predajný automat v priestoroch obchodného centra *EURÓPA, Nám. SNP, Zvolen* bol v čase následnej kontroly prázdny, neobsahoval už žiadne výrobky.

V rámci **Prešovského kraja** boli zistené predajné automaty umiestnené:

- v priestoroch obchodného centra *Epéria Shopping Mall, Arm. Gen. L. Svobodu 25, Prešov,*
- v priestoroch nákupného centra *NOVUM, Námestie legionárov 15267/1, Prešov,*
- v priestoroch obchodného centra *Forum, Námestie sv. Egídia 3290/124, Poprad,*
- v priestoroch obchodného centra *Výkrik, Dostojevského 3313/12, Poprad,*
- v priestoroch obchodného centra *Avenue, Štefánikova 16, 066 01 Humenné.*

Počas kontroly predajného automatu v priestoroch obchodného centra *Výkrik, Dostojevského 3313/12, Poprad,* bol predajný automat prevádzkovateľom automatu vyprázdnený a vypnutý.

V rámci **Košického kraja** boli zistené predajné automaty umiestnené:

- v priestoroch obchodného domu *Dargov, Štúrova 1, Košice,*
- v priestoroch obchodného centra *Optima, Moldavská cesta 32, Košice,*

- v priestoroch obchodného domu Tesco, Trolejbusová 1, Košice,
- v priestoroch obchodného centra Galéria, Toryská 5, Košice,
- v priestoroch obchodného centra Zemplín, A. Sládkoviča 5, Michalovce,
- v priestoroch obchodného centra Madaras, Mlynská 39, Spišská Nová Ves.

Predajný automat nachádzajúci sa v priestoroch obchodného centra Galéria, Toryská 5, Košice bol v čase následnej kontroly nefunkčný.

Vykonanou kontrolou bolo zistené, že podnikateľské subjekty prevádzkujúce predajné automaty až v **18 prípadoch** neplnili uložené opatrenie na odstránenie zisteného nedostatku.

Podnikateľské subjekty, ktoré naďalej prevádzkujú automaty obsahujúce tabakové výrobky a výrobky určené na fajčenie, sú:

1. **executives, s. r. o.**, so sídlom Bajkalská 29/C, 821 01 Bratislava, IČO: 36 683 825,
2. **CNA TRADE s. r. o.**, so sídlom 28. října 770/6, Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava, Česká republika, IČO: 174 40 459,
3. **E&S ORGANIC PRODUCTS s. r. o.**, so sídlom 28. října 770/6, Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava, Česká republika, IČO: 096 02 500.

Kontrolou bolo zistené, že v predajných automatoch sa nachádzali tabakové výrobky a výrobky určené na fajčenie, ako rolované jointy, zariadenia na vapovanie (vaporizačné perá), elektronické cigarety, náplne (plniace fľaštičky) pre vaporizačné perá, elektronické cigarety, výrobky s obsahom bylinného výrobku (sušené rastliny), žuvací tabak a pod.



Jedným z argumentov kontrolovanej osoby k vykonanej kontrole bolo tvrdenie, že pri niektorých produktoch nejde o tovar ku spotrebe, na čo jeho výrobca jasne upozorňuje. Ide zväčša o zberateľský predmet alebo predmet na aromaterapiu a podobne.

Napríklad na výrobku *Happi Vape Ice Cream Cake*, výrobca v popise výrobku uvádza pre spotrebiteľa nasledovnú informáciu: „*Ide o zberateľský predmet. Neodporúčame fajčiť, pretože po vdýchnutí sa môžu dostaviť uvoľňujúce omamné účinky až eufória. Elegantné a praktické vapovacie zariadenie s možnosťou dobíjania batérie...*“.

SOI má za to, že uvedená informácia vyvoláva na prvý pohľad dojem, že výrobok je len zberateľský (slúži na založenie do zbierky podobných výrobkov, avšak nie je vylúčené, že by sa mohol použiť) a neodporúča sa fajčiť (predpoklad, že je zdraviu škodlivý), na druhej strane, dôsledkom použitia tohto výrobku formou fajčenia je dostavenie sa uvoľňujúcich omamných účinkov a eufória – t. j. vychádzajúc zo slovníkového portálu Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV, v. v. i. (dostupné na: <https://slovník.juls.savba.sk>) „*stav al. pocit dobrej nálady, pohody, spokojnosti až povznesenosti*“ alebo tiež „*vystupňované emocionálne prejavy, často nezodpovedajúce objektívnej situácii; stav prehnanej veselosti po požití psychotropných látok a pri niektorých duševných chorobách.*“ Výrobca a predávajúci v snahe obchádzať platné právne predpisy, uvádzajú v popise výrobkov, že sú na „zberateľské účely“, pričom je zrejmé, že účelom týchto výrobkov je ich použitie. Taktiež, ak existuje možnosť dobíjania batérie uvedených výrobkov, účelom zrejme nie je založiť ich do zbierky zberateľských predmetov a nepoužívať ich. Práve preto je možné očakávať použitie týchto výrobkov na fajčenie.

Záver

Kontrolovaným osobám bolo uložené opatrenie - nepredávať tabakové výrobky, výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, bezdymové tabakové výrobky a elektronické cigarety v automate, pretože v zmysle § 6 ods. 5 zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, je predaj týchto výrobkov z automatov zakázaný.

Z kontrolnej akcie zameranej na dodržiavanie ustanovení § 6 ods. 5 zákona o ochrane nefajčiarov vyplýva, že napriek uloženým opatreniam na odstránenie zistených nedostatkov z predchádzajúcich kontrol, **sú stále na trhu SR podnikateľské subjekty, ktoré nerešpektujú zákaz predaja tabakových výrobkov a výrobkov určených na fajčenie z automatov.**

Z výsledkov kontroly tiež vyplynulo, že v 6 prípadoch boli predajné automaty úplne odstránené. V 48 prípadoch bol zaslaný kontrolovaným osobám inšpekčný záznam.

Výsledky uskutočnených kontrol sú v štádiu spracovania a prípravy podkladov pre začatie správneho konania. V troch prípadoch už boli v správnom konaní vydané právoplatné rozhodnutia o uložení pokuty, vo výške 3.000,- EUR, 4.000,- EUR a 5.000,- EUR.

SOI je zmysle § 9 ods. 1 písm. a) zákona č. 128/2002 Z. z., oprávnená uložiť kontrolovanej osobe, ktorá nesplní opatrenie podľa § 6 citovaného zákona, pokutu od 50,- EUR do 30.000,- EUR. Pri uložení pokuty sa prihliada najmä na závažnosť, spôsob, čas trvania a následky protiprávneho konania, pričom pri opakovanom nesplnení opatrení sa sadzby pokuty zvyšujú na dvojnásobok.

Podľa § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, je SOI oprávnená za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom uložiť predávajúcemu pokutu do 66.400,- EUR; za opakované porušenie povinnosti počas 12 mesiacov uloží pokutu do 166.000,- EUR.

Na základe výsledkov kontrolnej akcie, bude SOI naďalej vykonávať monitoring výskytu predajných automatov a kontrolu uložených opatrení.